

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM SVČ LUŽÁNKY NA ROK 2021

Lužánky – Středisko volného času jsou volnočasovým zařízením pro zájmové vzdělávání dětí, mládeže i dospělých. Základním principem naší činnosti je tedy dobrovolnost a osobní angažovanost klientů, kteří navštěvují činnosti a aktivity SVČ Lužánek především ve svém volném čase a z vlastního zájmu. To je základním předpokladem pozitivního klimatu, které je cílem i podmínkou naší práce.

Nabídka naší činnosti je zaměřena na nejširší škálu klientů – od rodičů s dětmi v kojeneckém věku, přes předškoláky, žáky základních a středních škol, studenty po dospělé a seniory. Proto je pozitivní klima, dobré mezigenerační vztahy a prevence rizikového chování důležitou součástí všech aktivit a činností, které v SVČ Lužánky probíhají. Důraz na pozitivní mezilidské vztahy, rozvoj osobnosti a podporu sociálních dovedností je v rovnováze s odborným zaměřením zájmového vzdělávání.

Současný stav

Do loňského roku jsme se setkávali s projevy rizikového chování v aktivitách SVČ Lužánky jen sporadicky. Nutné nebylo ani systematictější mapování jejich výskytu. Nejčastěji se objevují drobné krádeže a projevy šikany, a to především v době letních prázdnin, kdy se aktivit účastní velké množství dětí, které jsou novými klienty a nemají doposud zkušenost s našimi hodnotami a pravidly.

Pedagogové řeší tyto projevy na základě svých pedagogických zkušeností, prostřednictvím komunikace s rodiči nezletilých klientů, ale také prostřednictvím pravidelných pedagogických porad jednotlivých pracovišť, intervizních skupin a za pomoci svého dalšího vzdělávání. Všechny projevy těchto jevů jsou zaznamenávány do Zpráv o problémové situaci, které jsou uloženy v centrálním informačním systému a pravidelně vyhodnocovány. Jejich součástí je i návrh preventivních řešení k předcházení těchto jevů.

V roce 2021 je naše činnost výrazně ovlivněna celosvětovou pandemií Covid-19, která způsobila znemožnění přímého kontaktu s našimi klienty, výrazné omezení naší činnosti a přenos celé řady činností do on-line prostoru. Způsobila také vznik nového fenoménu – sociálního odloučení dětí i dospělých, dlouhodobé frustrace z uzavření škol i kroužků a následky dlouhodobého stresu.

Co chceme a proč

V roce 2021 patří mezi hlavní cíle prevence rizikového chování tyto oblasti:

- a) nastavení bezpečného prostoru pro on-line setkávání v době pandemických opatření – dodržování zásad bezpečného chování na internetu, volba vhodných platforem pro setkávání, komunikace s účastníky

- b) příprava na obnovení běžné činnosti ve změněných podmínkách, daných celostátními opatřeními – nastavení pravidel setkávání ve skupinách dětí i dospělých, monitorování jejich sociálních potřeb, vytvoření bezpečného prostředí
- c) ošetření následků dlouhodobého stresu a sociálního odloučení dětí i dospělých – péče o bezpečné a podporující klima ve skupině, naslouchání individuálním potřebám dětí, nabídka vhodných aktivit, směřujících do oblasti osobnostní a sociální výchovy.

I nadále budeme sledovat nežádoucí projevy jednání v těchto oblastech a aktivně jim předcházet:

- a) agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie,
- b) závislostní chování, užívání všech návykových látek,
- c) spektrum poruch příjmu potravy,
- d) negativní působení sekt,
- e) sexuální rizikové chování,
- f) krádeže

Další cíle:

- Vytvoření dostatečného zázemí k aktivnímu trávení volného času v prostorách SVC Lužánky a jejich okolí.
- Systematická výuka a výchova klientů ke zdravému životnímu stylu a pozitivním hodnotám.
- Podpora vlastních aktivit klientů a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
- Začleňování méně průbojných dětí do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi účastníky kroužků, táborů a dalších aktivit.
- Aktivní začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do činnosti.
- Aktivní spolupráce s rodiči dětí, partnerský přístup ke klientům a jejich zapojení do tvorby činnosti.
- Zapojení všech pedagogů do systému prevence a jejich další vzdělávání v této oblasti.
- Vytvoření systému kolegiální podpory a sdílení zkušeností mezi pedagogy SVC Lužánky.
- Otevřenost vůči veřejnosti.

Metody a formy, jakými budou dílčí cíle naplňovány:

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

1. on-line konference pro pedagogy SVC Lužánky s odborníky na oblast dlouhodobého stresu a dopadů pandemie na děti s tématem Co potřebují děti v této době a co pro ně můžeme udělat?

2. příprava pedagogů na obnovení „výuky naživo“ a na specifické potřeby dětí a mládeže v této době – částečná změna programů, důraz na větší prostor pro sdílení potřeb, na nastavení pravidel chování ve skupině, podpora pohybových aktivit v našich činnostech...

3. výukové programy pro žáky mateřských, základních a středních škol v oblastech:

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- osobnostní a sociální výchova
- týmová spolupráce
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- prevence kouření
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
- sexuální výchova a prevence AIDS
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech

4. spolupráce se školami v rámci projektu ESF Za hranice školy, zaměřeného na propojování formálního a neformálního vzdělávání:

- výukové programy dle potřeb učitelů, podporující pozitivní vztahy v třídních kolektivech
- projektové dny, zaměřené na oblasti mediální, polytechnické a osobnostně sociální výchovy, na rozvoj finanční gramotnosti a podporující spolupráci a komunikaci
- adaptační kurzy, školní výlety a školy v přírodě, zaměřené na poznávání kulturních tradic, místních komunit a životního prostředí prostřednictvím zážitkových aktivit, týmové spolupráce a aktivního přístupu

5. nabídka pro třídní kolektivy a zájmové skupiny v Lanovém centru, zaměřená na sebepoznání a budování vzájemné důvěry a odpovědnosti

- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve školách a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (adaptační kurzy, školní výlety, sportovní akce, víkendové výjezdy atd.)

6. podporování fungování otevřených klubů pro děti a mládež i ze sociálně slabšího prostředí:

- klub Koniklecova v Kamenné čtvrti
- klub Ska na Oblé
- klub Legato v Kohoutovicích
  - vytváření kvalitní nabídky volnočasových aktivit
  - mapování projevů rizikového chování
  - prevence rizikového chování
  - individuální práce s klienty

7. zapojení dětí ze sociálně slabších rodin do letní činnosti v rámci programu Jihomoravského kraje

- zařazení okolo 50 dětí do činnosti stávajících kolektivů i nově vzniklých kolektivů na

letních táborech všech zaměření i typů

- podpora osobních asistentů pro tyto děti a pro děti s dalšími specifickými vzdělávacími potřebami na letních pobytových a příměstských táborech

8. další vzdělávání pedagogických pracovníků SVČ Lužánky v oblasti prevence rizikového chování

- zapojení našich pedagogů do pedagogických stáží a výměn s jinými středisky volného času, případně dalšími zařízeními, a to především prostřednictvím Šablon II.
- pravidelná nabídka odborných kurzů pro naše interní i externí pedagogy
- účast našich pedagogů na odborných kurzech a seminářích, pořádaných jinými organizacemi
- účast většiny pracovišť na školení, zaměřeném na možnosti inkluze ve školství
- pravidelné vzdělávání externích pedagogů v kurzech pedagogického minima a dalších odborných kurzech

9. nabídka kurzu Ladění, zaměřeného na vytvoření otevřeného inkluzivního prostředí ve střediscích volného času

- určen pro pracovníky dalších SVČ

10. vytváření příjemného a bezpečného prostředí na jednotlivých pracovištích

- Budování čekáren
- Nabídka lužáneckých knihovniček
- Vytváření dětských koutků
- Otevírání a úpravy zahrad
- Zabezpečení šaten a dalších prostor proti krádežím, nabídka ukládání cenných věcí do trezorů nebo zamčených kanceláří

11. vytvoření intervizních skupin na různých pracovištích SVČ Lužánky s cílem podpořit výměnu zkušeností mezi pracovníky při řešení těchto problémů.

12. rozšíření metodického materiálu MŠMT mezi pedagogické pracovníky SVČ Lužánky a seznámení s ním

13. budování schránek důvěry a podporování zpětné vazby na jednotlivé aktivity

14. Aktivity zaměřené na rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s MPP prostřednictvím webových stránek
- nabídka konzultačních hodin vedoucích kroužků, vedoucích letních táborů a dalších pedagogů
- otevřené dveře pro rodiče i veřejnost v případě jejich potřeby
- podpora mezigeneračních a komunitních aktivit

Zjišťování a zachycování stavu rizikového chování

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů v SVČ Lužánky jsou využívány především rozhovory s klienty i s rodiči dětí, dále zpětné vazby, dotazníkové metody, připomínky dětí a schránka důvěry. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby probíhá konzultace pedagoga s přímým nadřízeným a pedagogickou zástupkyní ředitele.

Při zjištění rizikového chování u klientů SVČ Lužánky budou provedena tato opatření:

1. popis situace
2. dešifrování projevů a významu situace – co se děje, kdo je tím zasažen, jaké jsou projevy, jaké jsou příčiny a následky rizikového chování
3. provedení opatření k odstranění rizikového chování
4. písemný záznam o dané situaci a jejím řešení
5. provedení preventivních opatření proti možnému opakování dané situace
6. monitorování situace

Tyto úkony provádí vždy konkrétní pedagog, v jehož kroužku, táboře, činnosti apod. k dané situaci došlo, a to s vědomím vedoucího daného pracoviště a pedagogické zástupkyně ředitele. Vše je zaznamenáno do Zprávy o problémové situaci, která je uložena v informačním systému SVČ Lužánky. Tyto zprávy jsou monitorovány a vyhodnocovány vedením SVČ Lužánky a na jejich základě jsou přijímána potřebná opatření.

Vyhodnocení účinnosti MPP

Na konci roku bude vyhodnocena účinnost opatření Minimálního preventivního programu, a to formou:

- ankety na téma pocit bezpečí v nových i stávajících aktivitách
- přehledu uskutečněných výukových programů v daných oblastech a na základě zpětné vazby na ně
- přehledu absolvovaných vzdělávacích aktivit pedagogy SVČ Lužánky
- vyhodnocení Zpráv o problémové situaci a jejich řešení
- vyhodnocení schránek důvěry a dalších forem zpětné vazby
- dalšího vyhodnocení všech aktivit, směřujících k prevenci rizikového chování

V Brně dne 1.1.2021

Mgr. Petra Rychecká
Pedagogická zástupkyně ředitele